

Pondělí: Seriál LN: Budovatelé státu úterý: Šachy | Politika na ulici | Rezonance středa: Čekstajl | Česká báseň | Zahraněční postřeh čtvrtěk: Český ležák | Cortés | Short pátek: Jazykové okénko | Kalendář hrdinů | Ekopohled

Politika na ulici: Francii vládnu lobbisti

Vem prachy a sklappni. Nálepka původem z pařížské ulice upozorňuje na propletení moci s lobbíngem a dostova upozorňuje, že „Lobbij nám vládnu“. Výtvarník Régis Léger, známý pod pseudonymem Dugudus, navazuje na slavnou tradici francouzské politické kresby a tréfuje se do bolesti a frustraci společnosti. Ty se projevují i aktuálními protesty v Paříži. TEXT A FOTO JAN KLESLA

Pod strom patří hudební listí

MARTIN ZVĚŘINA

Předvánočnímu šlení a tlačením lze částečně uniknout, například nákupem vstupenek. Pokud se obdarovanému trefte do vkusu, může mu přichystat celoživotní zážitek.

Organizátoři hudebních akcí pochopili předvánoční mentalitu dárců a nabízejí vstupenkové vánoční předprodeje – třeba Letní slavnosti staré hudby zahájili minulý týden předprodej, dokonce se slevou, na hudebně-taneční představení Večer pro krále, jež má být 6. srpna v pražském Rudolfinu. Tuzemský soubor Collegium Marianum doprovodí sopranistku Katherine Watsonovou a tlenoristu Reinouda Van Mechelena, tančí budou Anna Chirescuová a Artur Zakirov na choreografii specializky na barokní tanec Natalie van Parysově.

REZONANCE

Náš největší festival Pražské jaro zahajuje předprodej příští středu 12. 12. a nabídka je natolik přebohatá, že musíme nejrve rozhodovat, na co nepůjďete, abyste mohli usilovat o koncerty, které stihnete. Kromě velkých a slavných orchestrů, prominentních velkých jmen budou na festivalu i méně nápadné, ale též vynikající programy. Bostonští komorní symfonikové doprovodí klavíristu Garricka Ohlssona v programu složeném ze skladeb Haydna, Barbera a Brahmsa. Houslistka Isabelle Faustová provede kompletní houslový sonát a partii Johanna Sebastianova Bacha, Pražský filharmonický sbor se v kostele svatých Šimona a Judy představí se skladbami Schuberta, Brahmsa a s Requiem op. 252 Zdeňka Lukáče. V rámci festivalu vystoupí též Luboš Andrš a Blues Band, objevi se hráčka na třeřmin Carolina Elycková, dokonce na dvou koncertech s jednou světovou premiérou – skladbou Jakuba Rataje na objednávku Pražského jara. Další premiéru skladby na objednávku festivalu zazní na koncertě Pražské komorní filharmonie, a sice skladba Hypnos Šimona Vosečka.

Mým osobním tipem bude koncert francouzského orchestru Ensemble Intercontemporain založeného Pierreem Boulezem. Pod taktovkou Juliana Leroye provede skladby Jürga Widmanna, Magnuse Lindberga, Miroslava Srnky a Bruna Mantovaniho. Je z čeho vybírat.

Dort a titul mistra světa

Poprvé po devíti letech prohráli novoborští šachisté v domácí nejvyšší soutěži družstev

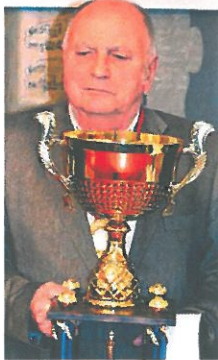
PAVEL MATOCHA

Co mají společného současná světová jednička Magnus Carlsen a trenér české reprezentace Vlastimil Jansa? Víc než si myslíte... Oba minulý týden oslavili své narozeniny a vybojovali titul šachového mistra světa!

ŠACHY

Ve středu 28. listopadu v rapidovém rozřetlu obhájil velmistr Carlsen titul mistra světa a o dva dny později oslavil své 28. narozeniny. Velmistr Jansa vyhrál ve čtvrtěk 29. listopadu mistrovství světa seniorů, když o dva dny dříve oslavil své 76. narozeniny.

Zkušený český velmistr měl ze seniorských mistrovství světa již několik medailí, ale zlatá mu stále unikala. Letos si to však vynahradi. Nejenže vyhrál, ale jakým způsobem! Ve startovním poli 180 šachistů z 57 zemí celého světa, které se sešlo ve slovínském

Velmistr Jansa vyhrál ve čtvrtěk mistrovství světa seniorů, o dva dny dříve oslavil 76. narozeniny. FOTO ARCHIV

Bledu, uhrál nejen famózních 9,5 bodu z 11 partií, ale také dokázal „na povel“ zvítězit v posledním kole, a to černými figurami

proti ratingově silnějšímu soupeři. Francouzského velmistra Anatoliho Vaissera udolal velmistr Jansa ve vyčerpávajícím 98. tabovém boji – ve 47. tahu přešla partie do jezdecké koncovky s pěšcem více pro černého, která trvala celých padesát tahů.

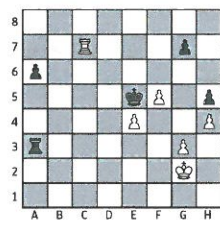
Přidavkem Jansova šťastného týdne pak byla tato neděle. Cervitý mistr světa nedbal na věk a inuavu z dlouhého šampionátu seniorů a dlouhé cesty z Bledu do Prahy a šel pomoci svému týmu Vystavišti Lysá nad Labem v jeho extraligovém zápase s favorizovaným 1. Novoborským SK.

Novoborští, kteří v ligovém zápase neprohráli neuvěřitelných devět let, měli ratingovou převahu na každé šachovnici, jenže nedokázali vyhrát ani jednu partii! Takže po prohrě na první desce, kde Ruslan Ponomarjov překvapivě a zcela hladač přejel Nikitu Vitjugova, suverén nejvyšší domácí soutěže nečekáně padl. Mimo jiné i kvůli zcela nepochopitelné remíze české dvojky Viktora Láznického, který dal partii se

soupeřem o 166 elo slabším za remis v šestém tahu a bez konzultace s kapitánem.

Vraťme se ale ještě aspoň jedním diagramem k vrcholnému letošního roku, k zápasu o mistra světa. Jde totiž o moment, který rozhodl o tom, že Magnus Carlsen již po třetí obhájil trůn.

Carlsen - Caruana
Tie-break M5 - 1. rapid partie

Mistr světa rozehráv v Londýně jednu ze zřídka hraných bočních variant Anglické (1.e4 e5 2.Jc3 Jf6 3.g3 Sb4 4.c4?!). Získal ze za-

hájení výhodu lepší pěšcové struktury a dvojice střelců, což transformoval do všech koncovky s pěšcem dobře, ale pak v omezeném čase tragicky chyboval.

V pozici na diagramu vyzval tel zvolil zcela intuitivní pokračování 37...Kxe4?, což se však rychle – po nečekáném meziřachu 38.Ve7+! – ukázalo jako prohraující. Černý sice vezme ještě jednoho pěšce 38...Kxf5, jenže po 39.Vxg7 pak přijde i o své oba krajní a partii prohraje.

Přítom stačilo dát šach 37...Va2+ a černý by měl půl bodu na stole. Bílý se musí zkusit králem schovat za pěšce 38.Kh3 (38.Kf3 Va3+ nikam nevede), jenže nyní přijde 38...Kxc4 a po 39.Vxg7 (po 39.Ve7+ by zde přišlo 39...Kf3, což v partii nešlo) má černý 39...Va1. Kvůli hrozbě dvoutahovým matem Kf3 a Vh1# nemůže bílá věž sbírat pěšce. Buď musí bílý král vylézt a nechat se šachovat, anebo zkusit 40.Vc7, jenže po 40...Vf1 má černý remízu.

POZITIVNÍ ZPRÁVY

Hudební vzpomínka na oběti holokaustu

Nadační fond Věčná naděje uspořádal na sklonku listopadu v rezidenční primátora hlavního města Prahy večer s hudbou mj. Pavla Haase a Gideona Kleina. Tito autoři patří ke skupině skladatelů, kteří tvořili také v Ghetto Theresienstadt. Prezident Česko-izraelské smíšené obchodní komory Pavel Smutný připomněl hostům večera životní

poutí pana Rausnitze, který byl vždy dobrým podnikatelem s velkou společenskou odpovědností. Tajemník Federace židovských obcí Tomáš Kraus pak vzpomněl, že před 77 lety odjel první transport Židů do Terezína. Další koncerty pořádané Nadačním fondem Věčná naděje doprovodí terezínskou tryznu v květnu.

Tipy a snímky do rubriky zašlejte na pozitivnizpravy@lidovky.cz

Tomáš Kraus z Federace židovských obcí v průběhu hudebního večera Věčné naděje připomněl, že před 77 lety odjel první transport Židů do Terezína. FOTO NFN

POSLEDNÍ SLOVO

Dopis Johnu Lennonovi

Milý Johne Lenone. Předem mého dopisu dovol. abych vzpomněla smutného výročí, které máš tenhle týden, přesně osmého prosince. Přeju ti lehké odpočívání a aby tě lidi pořád stejně milovali. Zároveň bych ráda vysvětlila ty věci, co se staly mezi námi dvěma, tedy proč už ti nerozsvěčuju u zdi svíčku jako kdysi. Jde právě o tu zed', však vš kterou. Koneckonců říká se jí Lenova a nachází se na pražské Malé Straně.

Nějakou dobu pot, co řel ten šlelenec Chapman v New Yorku takhle před Vánoce zastřelil, vzniklo u ní cosi jako tvůj improvizovaný hrubček s kytkami a svíčkami, a dokonce i s tvým portrétem. Moc se nám to jako sousedům líbilo a chodili jsme ti tam poklízet, abys neměl kolem vypálené svíčky a vyškrtané sirky. Na-

opak se nám nelíbilo, když komunistická policie spala před osmým prosincem na Velkopřevorské náměstí hromady písku, aby se tam míděti nemohla srocovat a třeba na tu zed' něco nedovoleno pád. Ukrať Pražanům náměstí a zkaťi náš vztah k tobě se ale komunistům nepodařilo. To se podařilo až těm, kdo zařadili Lennonovu zed' do bedekří čili průvodců turistů.

Ne že bychom měli něco proti turistům, ale nějak jsme nepočítali, že jich bude tolik, že se mezi jejich těly neprotlačíme domů a pod jejich nohama zlyde z chodníku jen hromada kostek. Že budou tvůj portrét přestřikávat jenom tak, aby přestřikávali, a přepisovat sdělení typu MIRROR AM - ARTURO - LOVE, sdělením FUCK YOU ALL, fotografovat se u toho a při tom foto-

grafování ječet, skandovat nebo prostě jen tak hlúdat. A že nebudeme moci v horkých letních nocích ani pootevřít okna, protože u Lenonova je mejdán.

Před dvěma nebo třemi lety přibýlo ještě úrovními motorů. Kdosi přišel na napad vozit turisty na náměstíčko, jež je v skutečnosti slepou ulicí, automobily. Tedy ne běžnými automobily, ale rozložnými otevřenými kárami, které se tváří jako veterány. Těch tu napačítáte mnohokrát denně až sedmácti najednou, takže mezi nimi neprojde ani poštačka s trochu plnější taškou. Přijíždějí, stojí a pak se za silného řevu motorů těžko obracíje na pětiku, aby se stejnou cestou, kterou přijely, složitě dostávají zase pryč. Nadechnout se znamená dupát si silný koktejl výfukových plynů a vypáru z sprejů, které dodávají na

místo další podnikatelé, tentokrát ve dvoukoláčích. V jiných dvoukoláčích vozi za výpravami turisty alkohol, aby bylo ještě veselije.

Sousedé už se většinou odsleňhovali, my zbylí si připadáme jako trosečníci. Už dlouho se doprošujeme radnice a městské policie, jestli by se nás nějak nezastaly. No, nepouhá to a velké naděje netze asi vkládat ani do nové zvolené garnitury. Přátři, jak známo, trosečníky nezachraňují.

Já vim, Johne. Za to nemůžeš, taky už nemáš moc šanci něco s tím dělat, ale žit se s tebou fakt nedá.

RADKA KVAČKOVÁ